

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum XIV. A crapula.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

2. *Observanda hodie pœna Tridentini.*
3. *Ita ut pœnas etiam incurrant Iudices Ecclesiastici Ordinarij, si taliter delinquentes tolerant, maxime ob commoda sua temporalia.*
4. *Quid Græcis Sacerdotibus consuetudo permittat?*

Notandum primò, de pœnis Clerico in sacris constituto inferendis, si in vitium fornicationis, aut incontinentiæ lapsus sit, variè constitutum reperimus; nam primis sæculis talis deponebatur *e. presbyter. 12. dist. 81. c. Sacerdotes 33. dist. 50. c. à multis 9. de arate & qualitate.* At verò in *e. 2. & sequentibus Tit. sequente*, per suspensionis, aut interdicti sententias, postea etiam excommunicationis, ac denique depositionis ab Episcopis suis tales Clerici coerceri iubentur. Videri potest *Abb. in e. sicut. n. 2. Tit. sequente.*

2. Denique in Trident. Concil. quod nunc observari debet, *Sess. 25. c. 14. de reformatione*, statuitur, ut si Clericus fornicarius, concubinarus, aut cum muliere suspecta extra vel intra domum suam consuetudinem habens, post primam monitionem à Superiore factam non abstinerit, tertiâ parte fructuum Ecclesiasticorum ipso facto privatus sit; post alteram verò monitionem, si se non emendaverit, fructus omnes beneficiorum amittat, & à beneficiorum administratione suspendatur, quamdiu Ordinario visum fuerit; sin autem post suspensionem iterum dictæ mulieris consuetudine utatur, beneficijs, officijs, & pensionibus Ecclesiasticis in perpetuum privetur, fiatque inhabilis, & indignus quibuscunque Ecclesiasticis honoribus, dignitatibus, beneficijs & officijs, donec post manifestam vitæ emendationem Superiori ejus visum fuerit, esse ex justa causa dispensandum. Denique verò si opus sit propter pertinaciam, & criminis repetitionem, excommunicandus est. Alij verò Clerici, qui beneficia aut pensiones non habent, juxta delicti qualitatem & contumaciæ perseverationem pœna carceris, suspensione ab or-

dine, inhabilitate ad beneficia, aliisque Canonicis pœnis propter dictum incontinentiæ crimen coercendi sunt.

Notandum secundò, Graviter delinquant, & pœnis Canonicis obnoxij fiunt Ordinarij locorum, eorûmque Vicarij & Visitatores, si Clericos concubinaros, aut ob mulierum familiaritates publicè suspectos tolerant, maxime si ob munera, vel alia temporalia sua commoda, punire, & emendare, cum populi scandalo, & Cleri de decore intermittant.

Notandum tertio, Orientalibus Sacerdotibus, cum à consuetudine sua contra priscos Canones introduccta utendi uxoribus, quas ante susceptum Sacerdotium duxerant, abstinere nollent, denique à Romanis etiam Pontificibus concessum fuit, ut Matrimonio uti possent: verum ut postquam Sacerdotes facti sunt, Matrimonium contraherent, aut perperam contracto uterentur, nunquam, ne in Oriente quidem permissum, aut approbatum fuit, sicuti bene annotatur in Gregoriana nota *super c. aliter. 14. dist. 31. vide qua docui lib. 5. tra. 9. c. 11.*

CAPITULUM XIV.

A crapula.

PARAPHRASIS.

Innocentius III. in Concil. Lateranensi statuit, ut Clerici à crapula, & ebrietate diligenter abstineant, neque ad bibendum aliquis incitetur, cum ebrietas & mentis inducat obscuritatem, & libidinis sit incitamentum. Ille verò maxime abusus abolendus, qui in quibusdam terræ partibus invaluit, ut ad potus æquales se mutuo provocent potatores, atque is judicio talium plûs laudatur, qui plures inebriat, & calices fructuosiores exhaurit; si quis autem super his culpabilem se exhibuerit, atque a Superiore suo admonitus non emendaverit, ab officio vel beneficio suspendatur.

Clarus

Clarus est textus atque annotandus pro Cleri reformatione in Germania.

CAPITULUM XV.

Clerici.

PARAPHRASIS.

Innocentius III. in eodem Concilio Generali Lateranensi præcipit, ut Clerici officia & comæcia sæcularia, maxime quæ inhonesta sunt, non exercent, mimis, jocularibus, & histrionibus non intendant, & tabernas omnino evitent, præterquam ob necessitatem in itinere constituti, ad aleas & taxillos non ludant, nec ejusmodi ludis interfint; coronam & tonsuram congruentem habeant, & se in officijs Ecclesiasticis, aliisque bonis studijs diligenter exercent; vestimenta desuper clausa ferant, nec nimis brevia, nec nimis longa; pannis rubeis, aut viridibus, manicis & foccis consutitijs frænis, sellis, pectoralibus, aut calcaribus deauratis non utantur; cappas manicatas intra Ecclesiam non gerant, sed nec alibi, qui Sacerdotes sunt, aut personatum habent, nisi ob justam timoris causam, necesse sit, habitum transformare. Fibulas non ferant; neque corrigias auro, vel argento ornatas; sed nec annulos, nisi quibus competit ex officio dignitatis: Episcopi autem in publico, & in Ecclesia omnes superindumentis lineis utantur, nisi Monachi fuerint, quos monachalem habitum oportet ferre; pallijs verò diffibulatis non utantur in publico, sed vel ante collum, vel post collum connexis. De decente Clericorum vestimento videri potest *Clement. 2. hoc tit.* quæ innovata & ampliata est in Concil. Trident. *Sess. 14. c. 6. de reformatione, & iterum sess. 22. c. 1. de reformatione.*

SUMMARIUM.

1. Clerici, & multò magis Religiosi sæcularia officia tractare non debent.

2. Prohibetur etiam illis alea ludus.
3. Compelli debent per censuras ad coronam, & decentem Ordini habitum ferendum, si sint in sacris constituti.
4. Annulos gestare non debent, nisi sint in Dignitate Ecclesiastica constituti; aut, ut aliqui, minus tamen probabiliter, volunt, Doctores: Professoribus tamen Doctoribus usus annulorum non negatur.

Notandum primò. Clerici, & multò magis Religiosi, officia & comæcia sæcularia tractare non debent, secundum Apostolum 2. ad *Timoth. 2.* nemo militans Deo implicat se negotijs sæcularibus. Sæcularia autem negotia teneri debent, quæ mentem occupant, & à divinis ac pijs officijs abstrahunt, atque ad finem supernaturalem & salutem animarum, per se ac directè non conferunt. Vide, quæ dixi *lib. 1. tra. 5. p. 1. c. 8. n. 3.*

Notandum secundò. Clerici prohibitus est lusus aleæ, de hoc dixi *lib. 3. tra. 4. c. 21. n. 1. & 2.*

Notandum tertio. Clerici in sacris & beneficijs per censuras compelli debent ab Ordinarijs, ut tonsuram & vestem Ordini Clericali congruentem, non autem Laicalem & profanam deferant. Quæ de re vide *Clement. cit. & Trident. loc. cit.*

Notandum quarto. Clerici annulos gestare non debent, nisi sint Episcopi, vel in Ecclesiastico officij dignitate constituti. Ita etiam habetur in *Concil. Basileensi, de reformatione Clericorum*. Plerique tamen existimant, Doctoribus Clericis concessum esse, ut annulum ferant, cum hoc unum sit ex insignibus, quibus doctoralis dignitatis inauguratio perficitur, & sumunt argu. ex *Clement. 2.* ubi Doctoratus honor adeoque dignitas dicitur. Verùm contrarium ex *hoc c.* colligitur, quia licet Doctoratus honor sit in Ecclesia, non tamen est dignitas, nisi latè & impropiè. Canones autè significant, annulos aureos à Clericis ferendos non esse, nisi eis ex officio dignitatis competat; videlicet cum aliqua

B a

supe-